

«Σουρινάμ»

Το «Σουρινάμ» του Στέφανου Σταυρίδη ανέβηκε σε παραγωγή ΘΟΚ και σε σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα στις Αποθήκες, στον ίδιο χώρο που πρωτοπαρουσιάστηκε σε θεατρικό αναλόγιο στο PLAY. Μάλλον δεν θα αποφύγω τον κίνδυνο να επαναλάβω κάτι που έχω ήδη γράψει για το έργο ενός άλλου Κύπριου συγγραφέα, την «Πείνα» του Χαράλαμπου Γιάννου, που έκανε την ίδια διαδρομή. Είναι φυσικό η εντύπωση που κάνει ένα κείμενο σε μια παρουσίαση σε μορφή θεατρικού αναλογίου να αλλάζει όταν το κείμενο παίρνει σκηνική σάρκα και οστά. Γυμνή σκηνή, ηθοποιοί γύρω από ένα τραπέζι, σχεδόν ακίνητοι, να παίζουν, βέβαια, αλλά όσο όσο. Ο σκηνοθέτης να έχει ως μοναδικό σκοπό να προβάλλει τα προτερήματα του κειμένου, έτσι ώστε αυτά να επισκιάσουν τα ελαττώματα, καθώς δεν υπάρχει άλλος τρόπος να καλυφθούν τα τελευταία. Ακούγοντας τότε, το «Σουρινάμ», σκέφτηκα ότι ο Στέφανος Σταυρίδης δρασκέλισε συνειδητά τη γραμμή μεταξύ της πιο ασφαλούς και οικείας για τον ίδιο πεζογραφίας και του θεάτρου ως χώρου μεγαλύτερης έκθεσης των προσωπικών του ανησυχιών και προβληματισμών. Το κείμενο του «Σουρινάμ» αποτελείται από τρεις σκηνές-πράξεις. Σε κάθε μια απ' αυτές υπάρχει σπόρος παραλογισμού, υπάρχει ένα σημείο από το οποίο αρχίζοντας η καθημερινή πραγματικότητα εκτροχιάζεται οριστικά. Στην πρώτη ένας άνδρας εκθέτει εαυτόν στην κριτική ματιά μιας πωλήτριας σε κατάστημα ρούχων, αισθάνεται τρωτός, κοινωνικά αμήχανος και αμύνεται με επιθετικότητα, το ίδιο κάνει κι εκείνη, γίνεται επιθετική λόγω συσσώρευσης κοινωνικών/επαγγελματικών συμπλεγμάτων. Η μέθοδος ανάπτυξης του σπόρου είναι ο γλωσσικός παραλογισμός, όπου η κυριολεξία σκοτώνει τις μεταφορές, όπου οι ρητορικές ερωτήσεις απαιτούν ν' απαντηθούν κ.ά. Στη δεύτερη πράξη αναπτύσσεται σε

υπέρμετρο βαθμό η φοβία της έκθεσης στην απόλυτη εξουσία του γιατρού, της καθόλα επιτρεπτής επέμβασής του στο σωματικό μας σύστημα, της διάγνωσης-καταδίκης. Και εδώ η ρουτίνα της επαγγελματικής συμπεριφοράς μετατρέπεται σε εφιαλτικό παιχνίδι εξουσιασμού. Η τρίτη πράξη προχωρεί στο έπακρον την ιδέα του εξαναγκαστικού εγκλωβισμού/συμβίωσης με άλλα άτομα, το ασανσέρ χρησιμοποιείται ως μοντέλο ανάπτυξης επιθετικών ενστίκτων και τεχνικών τής επί πτωμάτων επιβίωσης.

Η παράσταση της Μαγδαλένας Ζήρα σκεπάζει το κείμενο του Σταυρίδη με παχιά στρώματα θεατρικότητας. Τα δύο εισαγωγικά επεισόδια, του «ραντεβού» και του «ζυμώματος», πιθανόν να προορίζονταν από τη σκηνοθέτιδα να δηλώσουν την πρόθεση μετατροπής τού συνηθισμένου σε παράλογο, δεν ανήκουν όμως στην ίδια αισθητική και ψυχοσύνθεση με το κείμενο. Λείπει η γλωσσική ύλη, ουσιαστικότητα για τον συγγραφέα, λείπει το στοιχείο της φοβίας, λείπει ο εφιάλτης. Στη σκηνική υλοποίηση τού καθαυτό κειμένου το κωμικό στοιχείο δυναμώνει επικίνδυνα, η συμπεριφορική υπερβολή υιοθετείται ως υποκριτική μέθοδος, όλα τα μέσα χρησιμοποιούνται με τέτοια ένταση, που αναρωτιέμαι αν θα αντλούσα από την παράσταση όσα –νομίζω!– αντιλήφθηκα μετά το αναλόγιο. Όλα τα επίπεδα της παράστασης (το υποκριτικό, το εικαστικό, το μουσικό, το κινησι-ακό) είναι εναρμονισμένα με την αισθητική που επέλεξε η σκηνοθέτιδα. Η οποία όμως δεν προκύπτει από το κείμενο.

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ
ΜΟΛΕΣΚΗ